

На основу члана 5. став 1. т. а. и б, члана 20. став 2. тачка б. и члана 37. Закона о Агенцији за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 59/13 и 4/17), члана 6. став 1. тачка б. и члана 19. став 1. тачка б. Статута Агенције за банкарство Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 63/17), Управни одбор Агенције за банкарство Републике Српске, на 11. сједници, одржаној 29.10.2024. године, доноси

О Д Л У К У

О ПРИВРЕМЕНИМ МЈЕРАМА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ОЛАКШИЦА ПРАВНИМ ЛИЦИМА ЗА ИЗМИРЕЊЕ КРЕДИТНИХ ОБАВЕЗА

Предмет

Члан 1.

- (1) Овом одлуком утврђују се привремене мјере са циљем ублажавања негативних економских посљедица узрокованих отежаним условима пословања привредних друштава која су погођена тешком економском ситуацијом и којима је ограничено пословање, у сврху очувања стабилности банкарског сектора Републике Српске.
- (2) Привремене мјере из става 1. овог члана односе се на:
 - 1) одобравање олакшица клијентима банке, који су погођени негативним ефектима, у виду репрограма односно реструктурирања кредита,
 - 2) посебна правила за управљање кредитним ризиком, које банка примјењује у случају да одобри посебне мјере клијенту банке.
- (3) Банка одобрава олакшице, односно посебне мјере из ове одлуке клијентима банке са циљем превазилажења потешкоћа са којима се исти суочавају, те пружања олакшица клијентима банке како би у наредном периоду уредно измиривали своје обавезе према банци.
- (4) Банка може на захтјев клијента банке одобрити посебне мјере за све његове кредитне обавезе, по којима дужник нема кашњења и/или нема кашњење дуже од 90 дана.
- (5) Одредбе ове одлуке примјењују се на банке са сједиштем у Републици Српској, којима је Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) издала дозволу за рад.

Појмови

Члан 2.

Поједини појмови који се користе у овој одлуци имају сљедеће значење:

- 1) **Кредитне обавезе** су потраживања банке од правних лица настала по основу укупног износа доспјеле и недоспјеле главнице, обрачунате и ненаплаћене камате и накнаде везане за кредитно-гаранцијски посао, као и потраживања по финансијском лизингу и факторинг пословима у складу са закљученим уговором.
- 2) **Клијент банке** је правно лице које је погођено тешком економском ситуацијом и којем је ограничено пословање, те се услед наведеног суочава са погоршаним условима пословања те погоршаном кредитном способношћу, односно правно лице чији су извори за отплату услед наведеног смањени или би могли бити смањени и тиме му је отежано, онемогућено или ће бити онемогућено уредно измиревање обавеза према банци.
- 3) **Материјално значајан износ** има исто значење као у Одлуци о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака (у даљем тексту: Одлука о управљању кредитним ризиком).
- 4) **Посебне мјере** су мјере привременог карактера и односе се на пружање олакшица у виду могућности одгоде плаћања кредитних обавеза, репрограмирања и/или реструктурирања кредитних обавеза или одобравање других олакшица које имају за посљедицу модификацију изложености коју је банка одобрила правним лицима са циљем ублажавања негативних посљедица на кредитну способност клијента банке и омогућавање одрживе отплате дуговања, а уз предузимање свих осталих мјера за управљање кредитним ризиком.

Посебне мјере

Члан 3.

- (1) Банка може одобрити клијентима банке из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке сљедеће посебне мјере:
 - 1) мораторијум, односно одгоду у отплати кредитних обавеза на период од максимално 12 мјесеци а најдуже до 31.12.2025. године,
 - 2) увођење грејс периода за отплату главнице кредитних обавеза у случају кредита који се отплаћује ануитетно на период најдуже до 31.12.2025. године,
 - 3) продужење крајњег рока за отплату кредита који се отплаћује ануитетно, максимално до 12 мјесеци од иницијално одобреног рока а најдуже до 31.12.2025. године,
 - 4) продужење рока доспијећа кредита са једнократним доспијећем, укључујући и револвинг кредите и прекорачења по трансакционим рачунима на период најдуже до 31.12.2025. године, при чему би клијенти банке током тог периода могли користити и дио изложености који је био неискоришћен на дан модификације,
 - 5) прилагођавање плана отплате сразмјерно смањењу извора за отплату или неком другом релевантном параметру који одреди банка,
 - 6) друге мјере са циљем олакшавања измиривања кредитних обавеза клијента банке.
- (2) Посебне мјере из става 1. овог члана могу да укључе и друге модалитете прилагођавања начина и динамике отплате кредитних обавеза, примјерене олакшице и друге облике подршке банке клијентима банке из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке.
- (3) У оквиру посебних мјера из става 1. овог члана банка је дужна проводити све потребне активности ради адекватног управљања кредитним ризиком и прилагођавања тренутним и привременим околностима у пословању, са циљем стварања услова за ублажавање негативних економских посљедица и омогућавање одрживе отплате дуговања.
- (4) Банка је дужна усвојити Програм посебних мјера донесен у складу са овом одлуком, те исти редовно ажурирати у случају измјена истог.
- (5) Банка је дужна за клијенте банке из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке дефинисати примјерен модалитет који садржи посебне мјере из овог члана који ће помоћи клијентима да у наредном периоду измирују кредитне обавезе према банци.
- (6) Модалитет може садржавати једну или комбинацију посебних мјера, на основу захтјева клијента банке и проведене кредитне анализе, на основу којих је банка процјенила да ће одобрене мјере помоћи клијенту да у наредном периоду уредно измирује кредитне обавезе према банци.
- (7) Уколико модалитет подразумијева комбинацију мјера из става 1. т. 1. и 2. овог члана банка може одобрити те посебне мјере на период најдуже до 31.12.2025. године.
- (8) Приликом дефинисања модалитета за правна лица која имају изложеност у другим банкама и недепозитним финансијским организацијама, банка треба да активно дјелује у циљу усаглашеног дјеловања са другим банкама и недепозитним финансијским организацијама у проналажењу заједничког модалитета за накнадно прилагођавање реалних могућности отплате кредитних обавеза.
- (9) Уколико банка кроз редовно праћење изложености идентификује повећање ризичности изложености или погоршање кредитне способности клијента банке, банка може правовремено предузети одговарајуће активности с циљем смањења кредитног ризика, односно банка може иницирати активности те упознати клијента банке са могућностима кориштења посебних мјера из става 1. и 2. овог члана.

Одобрење посебних мјера

Члан 4.

- (1) Прије одобрења посебних мјера прописаних овом одлуком, банка је дужна да клијента банке транспарентно упозна са могућностима кориштења истих, свим условима и ефектима мјера (понуда), а клијенти су дужни изјаснити се о понуди и доставити писану изјаву о прихватању понуде ако исту прихватају.
- (2) Банка је дужна осигурати потпуну документованост проведених поступака.
- (3) Услов одобрених посебних мјера из члана 3. ст. 1. и 2. ове одлуке (временско трајање, износ, висина појединачне рате и камате и сл.) банка утврђује кредитном анализом којом је дужна да идентификује све ризике којима је банка изложена или би могла да буде изложена, у складу са својим интерним политикама и процедурама и у складу са Одлуком о управљању кредитним ризиком.
- (4) Банка је дужна да приликом одобрења посебних мјера процјењује своју позицију ликвидности и осигура адекватно управљање ризиком ликвидности, адекватности капитала како у текућем тако и у периоду након одобреног репрограма и укупно финансијско стање.
- (5) Банка не може вршити одобрење посебних мјера у смислу ове одлуке на начин да отежава положај клијента банке (повећање каматне стопе, наплате накнаде за одобрење посебних мјера и сл.).

Модификација

Члан 5.

- (1) Модификација изложености подразумијева измјену неких или свих услова оригиналног уговора, те је банка може сматрати значајном модификацијом у смислу Одлуке о управљању кредитним ризиком, када банка престаје признавати оригиналну ставку финансијске активе и почиње признавати нову ставку, али није у обавези да утврђује да ли предметна ставка представља имовину стечену уз умањење вриједности (РОСІ имовина).
- (2) У оквиру примјене посебних мјера, каматна стопа за модификоване изложености не може бити већа него што је била дефинисана постојећим уговором.
- (3) Приликом уговарања посебних мјера, банка не може наплаћивати додатне накнаде за извршене услуге, односно накнаде повезане са модификацијом изложености.
- (4) За промјене провобитно уговорених услова кредита, банка је у обавези обезбиједити сагласност свих осталих уговорених страна у кредитном послу.
- (5) У току трајања мораторијума банка не обрачунава затезну камату на износ доспјелих потраживања.

Посебна правила за управљање кредитним ризиком

Члан 6.

- (1) Банка не може одобрити посебне мјере у складу са овом одлуком клијентима банке код којих постоји кашњење у измиривању обавеза према банци дужем од 90 дана у материјално значајном износу, односно клијентима чије су изложености распоређене у ниво кредитног ризика 3. Дозвољено је одобравање посебних мјера само клијентима чије су изложености распоређене у ниво кредитног ризика 3 на основу услова према којима се сматра извјесним да дужник неће у потпуности измирити своје обавезе према банци дефинисаних чланом 20. став 3. Одлуке о управљању кредитним ризиком.
- (2) Изузетно, клијентима банке који су распоређени у ниво кредитног ризика 3, а који се налазе у периоду опоравка и код којих постоји уредност у отплати у посљедња три мјесеца, банка може одобрити посебне мјере.
- (3) Банка модификације кредитних обавеза које су биле распоређене у ниво кредитног ризика 1 или 2 на дан модификације означава у свом информационом систему као модификације

узроковане текућим потребама дужника, а модификације изложености које су распоређене у ниво кредитног ризика 3 на дан модификације означава као реструктуриране изложености.

- (4) Изложеност настала услед модификације кредитних обавеза клијента банке које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 1 може бити задржана у нивоу кредитног ризика 1 на дан модификације, а основни критеријум за даље распоређивање изложености у нивое кредитног ризика за вријеме важења ове одлуке је број дана кашњења у материјално значајном износу.
- (5) Изложеност настала услед модификације кредитних обавеза клијента банке које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 2 може бити задржана у нивоу кредитног ризика 2 на дан модификације, а основни критеријум за даље распоређивање изложености у нивое кредитног ризика за вријеме важења ове одлуке је број дана кашњења у материјално значајном износу. Банка може распоредити ове изложености у ниво кредитног ризика 1 само након истека периода опоравка дефинисаног Одлуком о управљању кредитним ризиком.
- (6) Изложеност настала услед модификације кредитних обавеза клијента банке које су у тренутку модификације биле распоређене у ниво кредитног ризика 3 задржава се нивоу кредитног ризика 3 и може се распоредити у нижу категорију изложености само након истека периода опоравка дефинисаног Одлуком о управљању кредитним ризиком.
- (7) Банка не може смањивати проценат покривености изложености очекиваним кредитним губицима без отплате модификоване или реструктуриране изложености.
- (8) Банка је дужна појачано пратити ризике који произилазе из портфолија банке којима су одobreне посебне мјере, а нарочито процјењивати индикаторе који могу потенцијално указати на потешкоће у имиривању кредитних обавеза након истека периода на који су одobreне посебне мјере из члана 3. ове одлуке.

Извјештавање

Члан 7.

- (1) Банка је дужна да за одobreне посебне мјере у смислу ове одлуке води посебне детаљне евиденције на начин да све активности, појединачна и свеукупна одobreња, као и њихови ефекти буду јасни и доступни за потребе банке и Агенције у сврху вршења надзора.
- (2) Агенција ће посебном Инструкцијом прописати захтјеве за извјештавање банке о ефектима примјене посебних мјера у смислу ове одлуке.

Подношење захтјева

Члан 8.

Клијенти банке из члана 2. став 1. тачка 2. ове одлуке могу подносити писане захтјеве за посебне мјере у складу са овом одлуком најкасније до 31.03.2025. године, уз достављање документације којом се потврђују отежани услови пословања клијента банке који је погођен тешком економском ситуацијом и којем је ограничено пословање.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 9.

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“ а примјењује се до 31.12.2025. године или до опозива од стране Агенције.

Број: УО-106/24

Датум: 29.10.2024. год.

ПРЕДСЈЕДНИК
УПРАВНОГ ОДБОРА
Дејан Кустурић